

Valdes locekļu atbildība un ar to saistīto risku samazināšana

Jānis Bite, Zvērināts advokāts

20.10.2017.

Rīga

www.sorainen.com

Ievads

- Komerclikumā paredzētā korporatīvās pārvaldības struktūra un ar to saistītie riski
- Valdes atbildības noteikumi kā līdzeklis šo risku mazināšanai

Valdes atbildība saskaņā ar Komerclikumu

- Valdei savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam un valde atbild par zaudējumiem, kas nodarīti sabiedrībai ar šai mērauklai neatbilstoši rīcību
- Lai valdi sauktu pie atbildības, tiesai jākonstatē 4 aspekti:
 - Zaudējumi
 - Valdes rīcība vai bezdarbība
 - Cēloniskā sakarība
 - Valdes rīcības vai bezdarbības neatbilstība krietna un rūpīga saimnieka mērauklai

Krietna un rūpīga saimnieka jēdziens

- Nav skaidri definēts Latvijas tiesības
- Visticamāk, aptver 3 vispārīgus pienākumus:
 - Pienākums pielietot spējas
 - Pienākums ievērot rūpību
 - Lojalitātes pienākums (tai skaitā konkurences aizliegums un aizliegums slēgt darījumus ar saistītajām personām)

Prasības celšana

- Atbildētājs – valde vai atsevišķi valdes locekļi
- Prasītājs – pati sabiedrība
 - Pēc dalībnieku iniciatīvas
 - Pēc kreditoru iniciatīvas
 - Pēc valdes vai padomes iniciatīvas (attiecībā uz konkurences aizlieguma vai aizlieguma slēgt darījumus ar saistītajām personām pārkāpumu)
- Noilgums ir 5 gadi kopš zaudējumu izdarīšanas dienas vai konkurences aizlieguma pārkāpuma gadījumā – 3 mēneši kopš pārējie valdes vai padomes locekļi ir uzzinājuši par pārkāpumu (bet ne vairāk kā 5 gadi kopš pārkāpuma izdarīšanas dienas)

Atbildības riska mazināšana/ atbrīvošana no atbildības (1)

- Valde neatbild par zaudējumiem vispār, jo komercdarbība ir dabiski saistīta ar risku un zaudējumiem
- Atbildība iestājas tikai par zaudējumiem, kas nodarīti rīkojoties pretēji krietna un rūpīga saimnieka mērauklai

Atbildības riska mazināšana/ atbrīvošana no atbildības (2)

- Veidi riska mazināšanai:
 - Rīkoties kā krietnam un rūpīgam saimniekam un fiksējot to
 - Saņemt dalībnieku sapulces piekrišanu pirms zaudējumu iestāšanās (rīcība dalībnieku lēmuma ietvaros)
 - Saņemt dalībnieku sapulces piekrišanu pēc zaudējumu nodarīšanas (rīcības ratificēšana pēc notikuma)
 - Attiecībā uz konkurences aizliegumu vai aizliegumu slēgt darījumus ar saistītajām personām – saņemt padomes vai dalībnieku sapulces piekrišanu

Atbildības riska mazināšana/ atbrīvošana no atbildības (3)

- Tomēr atbildības risku pilnībā izslēgt nevar, jo:
 - Sabiedrības mazākumam ir tiesības celt prasību, pat ja vairākums ir atbrīvojis valdi no atbildības par zaudējumiem pēc to iestāšanās (neattiecas uz zaudējumiem, kas nodarīti rīkojoties dalībnieku lēmuma ietvaros)
 - Sabiedrības kreditoriem ir tiesības celt prasību sabiedrības labā, ja tie nevar panākt savu prasījumu apmierināšanu no sabiedrības, neatkarīgi no dalībnieku lēmumiem

Citi atbildības pamati?

- Komerclikums
- Koncernu likums
- Maksātspējas likums
- Vispārējā civiltiesiskā atbildība
- Vispārējā administratīvā atbildība
- Vispārēja krimināltiesiskā atbildība

Paldies! Jautājumi?

Jānis Bite

Janis.Bite@sorainen.com

+371 26522547

ESTONIA

Pärnu mnt 15
10141 Tallinn
phone +372 6 400 900
estonia@Sorainen.com

LATVIA

Kr. Valdemāra iela 21
LV-1010 Rīga
phone +371 67 365 000
latvia@Sorainen.com

LITHUANIA

Jogailos 4
LT-01116 Vilnius
phone +370 52 685 040
lithuania@Sorainen.com

BELARUS

ul Internatsionalnaya 36-1
220030 Minsk
phone +375 17 306 2102
belarus@Sorainen.com

www.Sorainen.com

